

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

Describitur homo piè renouatus, & imitandus proponitur, in Octiduana
Recollectione, & post illam finitam. Cap. XVI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78809](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78809)

inatus quid omnibus lucris ditissimorum mercatorum, & omnibus thesauris totius mundi simul sumptis. Sicut ergo mercator, & quiuis alius secularis, si sciret se assecuturum saltem unam millionem auri, quouis opere pio supererogationis, perpetuo se impenderet talibus operibus, sine vilo aliorum, qui id improbarent, vel irridere, respectu; cur tu idem non facis, vt congreges lucra spiritualia & thesauros meritiorum, cum credas eos esse maiores omnibus huius vitæ thesauris?

182. *Decimosexto*, Fidelis & honestus & æquatis amans miles, non agrè fert, si in bello non tractetur à commilitonibus meliùs & commodiùs, quàm supremus Exercituum Dux & Imperator: & si sit occasio, & videat suum Ducè id expectare, pro eius amore pluribus se subicit incommodis, quàm patrie Dux ipse. Cùm ergo miles Christi Iesu sis, vt ait Apostolus, cur agrè fers dum malè tractaris, & pateris aliqua in hac vità, quæ est militia quædam?

184. *Decimosextimo*, Æquum est, vt ait Apostolus, nunc saltem ita te exhibere membra tua seruire iustitia in sanctificationem, sicut (olim fortè) exhibuisti seruire immunditiæ & iniquitati ad iniquitatem. Vel si benè vixisti, æquum est, vt tu tam diligenter seruias Deo, sicut dominis suis seruiunt eorum famuli, immò sicut seruiunt diabolo, & sicut tu fortassis olim ei seruiuisti, Seruisne Deo hoc modo: & cur non?

185. *Decimooctauo*. Species quadam negationis Christi est, Euangelij perfectionem sponte promissam, non sectari, eique contraria facere. Qui Euangelij præcepta audit, & non facit, inquit S. Ambrosius, negat Christum: & si verbo fateatur, operibus negat. Simile quid de Religiosis allecit S. Augustinus, vel S. Cæsarius (vtrique enim adscribitur hic sermo) Ego hodie qui videor esse Monachus, si rupero propositum meum, Christum esse negauit. Et si in pace Christum nego, in persecutione quid facerem? Si dum non torqueor, non exutor, denego; si torquerer & exurerer, quid facerem? Monacho quid reuuium (vel silentium, vel colloquia pia, vel conuersationem cum melioribus) fugi, putas ignem effugere?

186. *Decimonono*. Qui vel ob humanos respectus, vel ob aliquod solatiolum aut commodum suum, omittit aliquod opus bonum supererogationis, facit iacturam quandam ipsius Dei, non quidem talem qualem adfert peccatum mortale, excludens ex anima Deum, sed maiorem impediens ipsius Deitatis acquisitionem. Siquidem dum augetur gratia in iusto, ipsa Dei substantia magis vnitur animæ, quàm antea, tanquam sponsa sibi tunc cariori, vii & SS. Patres & meliores docent Theologi. Ideo sancti Patres & S. Leo tres Græci, per incrementum gratiæ dicunt iustos magis Deificari: quia ipsa substantia sanctissimæ Trinitatis (si per impossibile nec in cælo esset, nec extra iustum) poneretur intimè, reali-

ter, & substantialiter in anima iusti, dum ei gratia sanctificans infunditur, ob bonum vsum Sacramenti alicuius, vel aliud opus supernaturale. Quanta ergo est cæcitas & imprudentia, omittere acquisitionem Dei maiorem; ob rem friuolam, aut ob boni operis omissionem? Nonne Dei substantia infinitè tibi est vtilior, & magis necessaria, quàm omnia bona & solatia creata? Erubescere contemptor Dei, Deo anteponeas solatiolum tuum, quod tibi & in hac & in altera vita valdè nocet.

CAPVT DECIMVM SEXTVM.

Describitur homo pie renouatus, & imitandus proponitur, in Octidvana Recollectione & ante ac post illam.

188. **Q**uoniam verò finis meditationum, est renouatio nostri, præcipuè interna, sed ex quâ sequitur etiam renouatio exterioris hominis, præstat videre quomodò describat B. Laur. Iust. renouatam Sponsam Verbi: *Fundamentum*, inquit, totius exterioris hominis, mentis est qualitas non aliter foris conuersatur homo, quàm intus maneat. Nam si circumspiciat sit mens apud se, sicut exteriorè ordinatè disponit, si verò lubrica, & absque rationis iudicio sola præceps ducitur voluntate, latere non valet. *Negotia namq, exteriora & sermo in compositis, improvide anime testimonia sunt. Proinde Sponsa Verbo placere concupiscens, omnè sua mentis statum sapientia regulis componit & ordinat. Hinc est, quod ipsius verba prudentiam sapiant, & ratione fundata sint. Nil ex eius oratione murmuratiõnis, nil fraudis, nil elationis egreditur. Parca proficua, salèq, condita sunt illius eloquia, ita vt penè irreprehensibilia sint. Opera quoque eius lance aquitatis, & consideratione virtutis sunt facta, singularitatis nota fugit, præcipitationem deuitat, mores in compositos non sequitur, & sic conuersari satagit, vt nemini noceat, nulli onerosa nulliq, odiosa sit. Vnde fit, vt vniuersis amabilis reddatur, omnibus cara, & cunctis beneuola, atq, ipsius vita proponatur ad imitationis exemplum. Ita namq, spiritualia operatur Exercitia, non vt propriam adipiscatur gloriam, aut humanos capiet fauores, sed pro honore Dei; pro amore Sponsi & pro edificatione proximi. Proinde tam ardentè prædentèq, Dei in se sedula est custodire imaginem. Agnoscit quidè rationalem se esse, & per hoc Verbi gerere similitudinem, sedem esse Sapientia, & veritatis illustrari lumine &c. Quod anima in amore Sponsi seruentior est, eò se minus diligit propter se, tota se diligit in Sponso, munda se seruat Sponso, Dilecti honorem zelat, & quicquid Verbi potest deformare imaginem, vehementer abhorret &c. Proinde que legitima est Sponsa, & qua non didicit, sed gustauit in vero sensu, & in suorum præcordiis desiderioru, quàm suavis est Dominus, quàm dulcis Amor, quàm castus amplexus, quàm mellissimum est Verbi connubium, incessanter elaborat, qualiter Trinitatis in se imaginem valeat reformare, incontaminatam tenere, & absque macula custodire. Hinc est, quod tam sedulo tanque ardentè spiritualibus intendit*

exercitiis &c. eterna meditatur. ut transeuntia fugiat, cordis sudet munditia, innocentie candorem fecitatur, conscientie paci inuigilat, puritatem seruat, seruiorem nutrit, elevationi mentis inuitur, omniq; peccato reluctari contendit, ut puram in se Dei custodiat imaginem, & incontaminatam se tribuat illi, cuius est. Talibus enim exercitiis mentis reformatur claritas, Verbi fulget imago, & interioris hominis apparet gloria. Ibi libenter declinat Verbum, ubi suam intuetur similitudinem.

Daigitur operam, ut imago anime tue, &c. omnes actiones, sensuum ac membrorum corporis tui, sint quoniam in simillime Verbo Incarnato, ut libenter in te habitet, tanquam in pulcherrimo opere manuum suarum, & suavissimo fructu meritorum suorum. Quod ut assequaris, coneris habere in te illas virtutes, inter alias, quae magni habentur a Domino in S. Gertrude Virgine Ordinis S. Benedicti. De qua cum quaedam admirans dixisset: Quid o Deus Amor in hac (Gertrude) perpendis, quod tanti facias illam in te ipso, erga quam etiam adeo suaviter apposuisti cor tuum? Respondit Dominus: Pietas mea gratuita ad hoc me cogit, quae in anima eius singulari dono continet persistit, in quibus praecipue delector, quinque virtutes. Habet enim in se puritatem, ex continua gratie meae infusione; habet humilitatem, ob multiplicem donorum meorum magnitudinem. Quamvis enim ego operor in illa maiora, tamen se ad ima humilitatis per infirmitatis suae cognitionem deprimit. Habet praeterea veram benignitatem, qua omnium salutem, idque ad meam laudem desiderat. Habet denique veram fidelitatem, ut pote omnia bona sua ad laudem meam integro corde, in salutem vniuersitatis hominum generalem communicans. (scilicet manifestans Dei dona extraordinaria & valde magna: quod tamen ne imiteris suadeo, dum es in hoc statu tepiditatis, illa enim sancta & feruentissima non proprio vel vana gloria instincta, sed expresso Dei monitu, id faciebat: ut patet ex eius vita, idque Christus Dominus probauit l. 2. c. 10. & lib. 3. c. 64. & l. 4. c. 56. & l. 5. c. 35. & 36. praefertim l. 1. c. 5. & 16. Infusionum Divinae pietatis). Postremo veram possidet Charitatem, quia toto me amat corde, tota anima, totiq; viribus, & proximum sicut seipsum propter me. Et infra pagina 25. fin. Haec, scilicet Gertrudis, pro qua tu oras, columba est mea absque selle: quippe, quae omnis delicti amaritudinem non alter atque sellis a corde suo proicit. Ipsa mihi lilium est electum, quod manibus meis portare affecto, suprema namque est mihi voluptas delicatissima, in anima huiusmodi casta ac pura morari. Ipsa Rosa denique est mea suaviter olens. Patientia namque & in cunctis aduersis eius gratiarum actio, suavissimum mihi inferunt odorem. Ipsa praeterea mihi flos est vermans ac semper virens, in quem respiciendo oculis meis, per quam iucundam haurio amantiam. Retinet enim ac sonet ingens in me desiderium, ac studium non solum virtutum, sed etiam vniuersae perfectionis. Postremo ipsa est cunctis oculis auro suavissonag, harmonia, quam efficiunt

omnes illae, quae aded aequanimiter fert, aduersitates, veluti tintinnabula aurea in corona mea suspensa. Et S. Ildorus Pelusota, S. Chrylostomi discipulus, ad Alphium Episcopum sic scribit: Ingenua anima nota sunt, a dolo abhorre, suauem, humanum sortem, iustum, pudicum, ac temperantem esse indulgentem se ad inferiores demittere, lenitiam & beneficentiam suadere, iudicio, non gratia & fauore superare ac decernere, aliq; his affinis. Seruils contra, contrariis affectibus subiectum esse, probamq; omnem cogitationem ex seipso expellere atque ablegare. Et alio in loco, scribens Matyrio Presbytero, sic ait: Pietatis duplex est modus, vnus sanctissimus maximeq; diuinus (Graecè cum maiori emphasi loquitur, θεοειρετ) in anima: pulcherrima enim haec victima est, Deoq; inprimis grata, (εργασθηεις προσφιλιστα) mentem piam habere, diuinae praesentiae sibi speciem fingere, (φωτισθηεις) atque in anima delubro fixam & stabilem tenere. Alter in corporis castitate. Nam qui his duobus modis destitutus est, nec si pretiosissimos terra thesauros offerat, aut omnia ea animalia, quae legis praescripto immolabantur, adhibeat, gratiam apud Deum initurus est.

CAPVT DECIMUM SEPTIMUM.

Descriptio boni Religiosi, proposita ad imitandum illis religiosis, immo suo modo sacerdotibus aliis, qui secesserunt ad Otidianam Recollectionem.

VM Christus Dominus pro omnibus, etiam secularibus, dixerit: Estote perfecti sicut & Pater vester caelestis perfectus est, proderit ponderare suauiter, inter horas meditationum, ea quae Sancti scripserunt, describentes perfectos Monachos, seu Religiosos, ut ad eorum perfectionem perueniant religiosi, & alij viri spirituales. Imprimis in vicijs Patrum sic in Monacho bono quibus bonus Religiosus describitur: Dicit quidam senex: vita Monachi haec est, opera, obedientia, Meditatio, ut non iudicet, non obloquatur, aut non murmuret. Scriptum est enim: Qui diligit Dominum, odire malum. Monachi vita haec est, non ingredi cum iniusto, neque videre oculis suis mala, neque curiosè agere, neque scrutari, neque audire aliena, neque manibus rapere, sed magis tribuere, neque superbia corde, neque cogitatione malignari, neque ventrem implere, sed cum discretionem omnia agere. Ecce in his est Monachus.

S. Iohannes Damascenus in vita SS. Barlaam & Iosaphat: Hoc verè Monastici Ordinis munus est, nunquam spirituali opere vacuum inueniri.

In vicijs Patrum, dixit Abbas Hypericibus: Vita Monachi, iuxta imitationem Angelorum fiat, comburens atque conficiens peccata.

Ibidem Abbas Moyses commonebat Fratres, dicens: Quatuor sunt Monacho principalia obseruanda: id est, Tacendi, seruandi mandata Dei, humiliandi semetipsum, & angustia paupertatis.

S. Iohannes Climacus, Monachus, inquit, ita virtutibus affectus est, ut esset voluptatibus alius.

Idem

189.
l. 1. 3. 4. p.
23. In fin.
diu. piet.Clim. g.
ii.
lig. 2.1. 3. capit.
163.

gt. i.

h. in G.
rel.

190.

L. 5. libel.

r. in 21.

Rolv. p.

63. in 21.

Phil. 96.

fer. 11. in
Cant.

L. 5. libel.

11. in 16.

Rolv. p.

611. in 16.

Ruff. 13.

num. 196.

P. l. ch. 6.

31. num. 1.

Rolv. p.

529. num.

196.